

Malmö Konserthus

Torsdag 10 mars 2011 kl 19.30

att Glänsa

MALMÖ SYMFONIORKESTER

ANDREW GRAMS, dirigent

KARIN LOVELIUS, alt

LISA WALL/SVERIGES RADIO P2, presentatör

HÅKAN RUDNER, konsertmästare

FELIX MENDELSSOHN (1809-1847)

Meeresstille und glückliche Fahrt, uvertyr op 27 /12 min

REINE JÖNSSON (f 1960)

att Glänsa för altsolo och orkester i tre satser, uruppförande /22 min

MUSIK I SYD
SKÅNEKRÖNBERG

TonSatt

PAUS

FELIX MENDELSSOHN (1809-1847)

Symfoni nr 4, "Den italienska" A-dur /30 min

Allegro vivace

Andante con moto

Con moto moderato

Saltarello: Presto

Konserten spelas in av Sveriges Radio P2,
vänligen respektera inringningarna.

Med Malmö Symfoniorkesters och
Malmö Konserthus GRATISapp har du alltid
en uppdaterad konsertkalender i fickan.

Kvällens blommor
kommer från

Malmö Konserthus

Torsdag 10 mars 2011 kl 19.30

ANDREW GRAMS

Dirigent

Amerikanen Andrew Grams från Maryland började dirigera vid 17 års ålder, då han ledde World Youth Symphony Orchestra vid Interlochen Arts Camp i Michigan. Han är utbildad violinist för Stephen Clapp vid Juilliard School i New York och spelade andra violin i New York City Ballet Orchestra vid Lincoln Center mellan 1998 och 2004. Parallellt studerade Grams till dirigent för Otto-Werner Mueller och tog sitt diplom 2003 vid Curtis Institute of Music. Han har varit assistent 2002 i Reading Symphony Orchestra i Pennsylvania och i Cleveland Orchestra 2004-2007, utvald av Franz Welser-Möst.

Andrew Grams beskrivs som en av USA:s mest lovande och talangfulla dirigenter.

Han har engagerats av en rad av hemlandets främsta symfoniorkestrar, däribland Philadelphia, Chicago, Washington, St Louis, Baltimore, Dallas, Houston och Cleveland samt internationellt av Montreal Symphony, Santa Cecilia-orkestern i Rom, City of Birmingham Symphony Orchestra, Melbourne Symphony m fl.

Säsongen 2010/2011 debuterar Andrew Grams med BBC Symphony Orchestra i London, Nederländernas Radiofilharmoniker och Beethovenhalle-orkestern i Bonn samt återvänder till en rad orkestrar, bl a Residentieorkestern i Haag och Hamburg-symfonikerna.

KARIN LOVELIUS

Mezzo

Mezzosopranen Karin Lovelius kan gå från kammarspel med ett nära, varmt komiskt artisteri till att fylla betydande dramatiska roller på stor scen. Karin inledde sin utbildning på Operastudio 67 i Stockholm och fortsatte därefter vid Sibelius-Akademien i Helsingfors, där hon tog sin magisterexamen i operasång 2001. Hon har studerat för Derek Barnes, David Harper och Jeffrey Goldberg från Metropolitanoperan och deltagit i Master classes för Birgitta Svendén, Neil Mackie och Gustav Djupsjöbacka.

Karin Lovelius intresserar sig för nutida musik och efter att ha vunnit andra pris vid Center for Contemporary Opera i USA 2003 gjorde hon sin debut vid Carnegie Hall, New York tillsammans med pianisten Matti Hirvonen. Under Musica Nova-festivalen i Helsingfors gjorde hon rollen som The Duchess i Thomas Adès opera Powder her face och i operan Askonsdag var hon Gertrud med Länsmusiken i Östersund. Hon har även medverkat i uppsättningar på Dalhalla, Opera Ystad, Läckö slott, Opera på Skäret, Folkoperan, Savonlinna-festivalen, Helsingfors gamla opera och Kristiansand. Som kammarmusiker deltar Karin i olika sammanhang, bl a tillsammans med gitarristen Joakim Lundström. Hon uppträder också med flamencodansösen Gabriela Gutarra i föreställningen Spanskt! som gästst Östgötamusiken och Dansens hus.

Säsongen 2007/2008 medverkade Karin Lovelius i Nibelungens ring på Kungliga Operan i Stockholm och under våren 2011 är hon tillbaka för en roll i Rhenguldet. Från och med augusti 2010 är hon engagerad av Leipzigoperan i två säsonger för att bl a sjunga Magdalene i Mästersångarna, Modern i Hans och Greta och Klytaemnestra i Elektra.

FELIX MENDELSSOHN

Meeresstille und Glückliche fahrt, uvertyr

Mendelssohns serie konsertuvertyrer är inte bara en viktig del av hans egen produktion, de lägger också grunden till 1800-talets enda egentliga nya orkestermusikform. Den som Franz Liszt under 1850-talet kom att kalla "symfonisk dikt". I dessa uvertyrer frigör Mendelssohn formen från sitt musikdramatiska ursprung och förvandlar den till ett självständigt, ensatsigt orkesterverk för konsertscenen. Målet var att fånga en poetisk idé, oftast inspirerad av en litterär förebild eller en naturupplevelse, i orkesterdräkt. Mendelssohns första verk i denna nya genre är den välkända uvertyren som inspirerats av Shakespeares En midsommarnattsdröm. Mellan 1828 och 1833 skrev han

tre uvertyrer som på olika sätt inspirerats av havet, Die Hebriden, Die schöne Melusine och Meeresstille und glückliche Fahrt. Den sistnämnda bygger på två dikter av Goethe, dikter som faktiskt redan tidigare parats ihop och tonsatts i en kantat av Beethoven, vars stämningssinnehåll Mendelssohn målar upp med orkestrala medel. I öppningsdelen skildras hur ett skepp ligger orörligt på havet, det är fullständig stiltje. Så småningom börjar vinden röra på sig, seglen fylls och resan kan påbörjas. Med de smattande trumpetfanfarnerna på slutet kan man dessutom föreställa sig att Mendelssohn också ville skildra en lyckosam hemkomst.

© Staffan Storm

Erbjudande!

Få 25% rabatt och betala endast 195 kr/biljett genom att uppge **MSO** när du bokar.

Världspremiär på nyskriven musik av
Sven-David Sandström och ny koreografi
av Örjan Andersson!

LEAP SECOND

12 mars - 2 april på Malmö Opera

16 dansare från Skånes Dansteater och
hela Malmö Operaorkester

Biljetter www.skanesdansteater.se, 040-20 85 00

Skånes Dansteater

REINE JÖNSSON

Att Glänsa, uruppförande

Reine Jönsson är född 1960 i skånska Näsum. Efter studier i musikvetenskap vid Lunds Universitet fortsatte han med kompositionsstudier vid Musikhögskolan i Stockholm. Bland hans lärare där kan nämnas Sven-David Sandström, Daniel Börtz och Anders Eliasson.

Under senare år har Reine Jönssons musik uppmärksammats mycket, inte minst de stora operorna och ett flertal orkesterverk. Många av de sistnämnda har tillkommit inom ramen för Musik i Syds satsning Tonsatt. Till hans senaste musikdramatiska verk hör Strändernas svall för Vadstena-Akademien och Cecilia och Apkungen, ett beställningsverk för Drottningholms Slottsteater som sommaren 2004 drog en stor publik och dessutom sändes i SVT. Kvällens uruppförande att Glänsa är skrivet för altsolo och orkester och blev färdigt redan 2007. Verket består av tre satser som har mycket nära relation till varandra. Kanske kan man snarast betrakta satserna som tre olika perspektiv på samma musikaliska objekt. I centrum finns altstämman som ständigt upprepar samma "glänsande" ord: **silver, guld, brons, svart, blå**. Precis som i operan Cecilia och Apkungen, som var något så ovanligt som en opera utan text, vill förmodligen tonsättaren inte heller här låsa lyssnarens upplevelser av musiken till en text, utan snarare skapa möjlighet till fria associationer utifrån dessa nyckelord.

I första satsens inledande takter presenteras det tonmaterial som till stora delar ligger till grund för hela stycket, inte minst kan man lägga harpklangerna på minnet. Efter denna något sökande öppning tar därefter utvecklingen fart när slagverk och

altsolist kommer in. Musiken passerar genom skiftande klanglandskap för att till sist nå fram till en stor kulmination. Efter första satsens dramatiska slut inträder i andra satsen ett lyriskt lugn. Vibrafon och klockspel sätter sin prägel på klangbilden. Tonmaterialet från harpfiguren i första satsens öppning genomgår en mängd förvandlingar och når till sist fram till ett mildt C-durackord. Tredje satsen inleds dramatiskt med snabba figurer som strävar mot en dynamisk och rytmisk kulmination. Efter en överraskande generalpaus följer en ljus avslutning, som en efterklang av vad som varit.

© Staffan Storm

FELIX MENDELSSOHN

Symfoni nr 4, "Den italienska"

Under en resa i Italien 1830-1831 arbetade Mendelssohn parallellt med två symfonier. Den ena skulle fånga tonsättarens intryck från den pågående italienska vistelsen och den andra var reflexioner över en tidigare resa till Skottland. Inte oväntat blev, i den sydländska omgivningen, den "italienska" färdig först. Den "skotska" kom att få vänta i drygt ett decennium på att bli fullbordad. Men efter uruppförandet av den "italienska" i London 1833 drog Mendelssohn tillbaka verket och påbörjade revisioner. Symfonin kom inte att publiceras förrän efter hans död, därav den omvända numreringen av dessa båda symfonier.

I ett brev hem till systern Fanny berättade han om arbetet på den nya symfonin: "Jag har åter börjat komponera för full kraft och den italienska symfonin gör stora framsteg. Den kommer att bli det lyckligaste stycket jag har skrivit, särskilt sista satsen". Tanken med symfonin var inte bara att fånga intrycken från landskap, konst och kultur utan också vitaliteten hos folket han mötte. När Mendelssohn 1832 fick en beställning från Londons filharmoniska sällskap var det detta verk han erbjöd dem. Här blev verket en mycket stor framgång. "Mendelssohn var en enastående succé vid konserten. Han dirigerade sin magnifika A-dursymfoni och fick stormande applåder", rapporterade en av orkesterns styrelsemedlemmar efter

premiären 13 maj 1833. Men Mendelssohn drabbades snart av tvivel och började omarbeta verket och skrev senare att det "kostat mig några av mina bittraste stunder". Han tillät aldrig att verket spelades i Tyskland. Första satsens öppning fångar omedelbart lyssnaren med sina snabbt upprepade blåsarackord ur vilket huvudtemat i violinerna frigör sig. Andra satsen är en återhållsam vandringsmusik med sorgemarschkaraktär, medan tredje satsen är en menuett med lite ålderdomligt, tillbakablickande drag. Mendelssohn kallar finalen "saltarello", en folklig dans med rötter i 1300-talet. Satsen är vild, snabb och full av överraskande vändningar.

© Staffan Storm

Erbjudande till MSO:s konsertpublik

BROMANS GRILL & BAR

Valfri varmrätt i restaurangen före eller efter konsert för 150 kr exkl dryck. Restaurangbiljetten köps i biljettkassan. Har du frågor eller vill boka bord kontakta Quality Hotel Konserthuset, tel 040-664 60 20.

Tonsatt

Självklart har den nykomponerade musiken en plats i ett levande musikliv. Ibland försvinner dock de nya verken i konkurrensen med alla verk ur musikhistorien. Tonsatt kom till för att lyfta fram de nya verken, genom att fokusera på en längre relation med Malmö SymfoniOrkester, Helsingborgs SymfoniOrkester och Musica Vitae tillsammans med kammarmusikensembler och körer via Musik i Syds försorg. Av tonsättarna Sven-David Sandström, Reine Jönsson och Catharina Palmér har 22 verk uruppförts (jfr förteckningen nedan).

De är tre tonsättare med helt olika uttryck, vilket gett en härlig bredd i mötet med publiken. Vissa av verken har framförts flera gånger och några kan vi redan nu se kommer att få en viktig plats i den svenska musikhistorien. En ambition med

Tonsatt var också att hitta nya former för publiken att möta den nyskrivna musiken och här har främst Reine Jönsson bidragit med att skriva musik för ett interaktivt möte på Tonsatts hemsida. På www.tonsatt.nu kan besökaren själv komponera med hjälp av Näktergalen eller skapa sin egen "tavlor på en utställning"-upplevelse.

I och med kvällens konsert är Tonsatts första etapp klar, dvs samarbetet med dessa tre tonsättare. Den nya musiken lever dock vidare och Tonsatt kommer fortsättningsvis att lyfta fram denna på nya sätt. Från att vara en beteckning för ett speciellt samarbete blir Tonsatt framöver det samlade begreppet för den nya musiken och konstnärliga förnyelsen i regionen.

Lennart Stenkvist, Musik i Syd

De viktigaste verken som uruppförts under rubriken Tonsatt

Sven-David Sandström

- Singet dem Herrn ein neues Lied, Lunds Vokalensemble 2005
- Juloratorium, Lunds Vokalensemble och Malmö SymfoniOrkester 2005
- Mässa 2006 för kör och stråkar, Gustaf Sjökvists Kammarkör och Musica Vitae 2006
- Kärlekens fyra ansikten, Helen Sjöholm och Helsingborgs SymfoniOrkester 2006
- A desolate wind - A flighty moment, klarinettkonsert för Martin Fröst och Malmö SymfoniOrkester 2008
- Jesu, meine Freude, DR VokalEnsemblet 2008
- Missa brevis för mezzo, kör och stråkorkester, Malena Ernman, Gustav Sjökvists Kammarkör och Musica Vitae, 2010

Chatarina Palmér

- Images unseen för stråkar, Musica Vitae 2005
- Nuances för kör och orkester, Helsingborgs SymfoniOrkester 2007
- Färd genom ögonblicket för orkester och dansare, Malmö SymfoniOrkester 2007
- Kyrie, Sanctus och Agnus Dei, Malmö Kammarkör 2008
- Kärlekstecken för sopran, baryton och stråkar, Musica Vitae 2008
- Riital Collection för piano och slagverk 2009

Reine Jönsson

- Hamlets aftonbön, världsligt kantat för solöröst, piano, violin och cello 2005
- Himlen vänta, Helsingborgs SymfoniOrkester 2006
- You've got dreams they'll never take away för accordeon och stråkkvartett, Geir Draugsvoll och Aniarakvartetten 2006
- Footprints of a Monkey... för klarinett och stråkar, Oscar Möller och Musica Vitae 2007
- Kattens ögon, Malmö SymfoniOrkester 2008
- Den sorgsna vargen, svit ur Cecilia och apkungen, Helsingborgs SymfoniOrkester 2009
- att glänsa för altsolo och orkester, Karin Lovelius och Malmö SymfoniOrkester 2011

Reine på www.tonsatt.nu

- Näktergalen, komponera själv på www.tonsatt.nu/nightingale
- Interaktiv konstutställning med målningar av Elisabeth Wejsflog till toner av Reine Jönsson på www.tonsatt.nu/galleri

 Tonsatt